

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Ф 017-2.84-2017

№1 баспа

Түсу емтиханының бағдарламасы

25.05.2017ж.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

**7M02181 ОПЕРАТОРЛЫҚ ӨНЕР БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША МАГИСТРАТУРАҒА ТҮСУ
ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы, 2022

1 ҚҰРАСТЫРЫЛДЫ

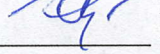
Т.Жүргенов ат. ҚҰӨА доценті – Қосай Р.К.

2 ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Дыбыс режиссурасы және операторлық өнер» кафедрасының отырысы
№ 10 хаттама «18» мамыр 2022 ж.

«Дыбыс режиссурасы және операторлық өнер» кафедрасының меңгерушісі,
доцент А.Т.Мырзашева

3 КЕЛІСІЛДІ

Оқу-әдістемелік қызмет басшысы Г.Ж.Есенбаева
«20» 25 2022 ж.

ЖОО кейінгі білім беру ғылыми-зерттеу
орталығының басшысы А.А.Кульшанова
«23» 25 2022 ж.

Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор _____ Қ.З.Халықов
«23» 25 2022 ж.

Магистратураның арнайы пәндері бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы жоғары білім берудің (бакалавриат) алдыңғы сатысының бағдарламасы көлемінде құрастырылды.

БББТ М032 Аудиовизуалды өнер және медиа өндіріс/7М02181 Операторлық өнер мамандығы бойынша магистратура мамандарын дайындау деңгейіне қойылатын негізгі талаптар:

I. Магистратураға түсуші төмендегілер туралы түсініктері болуы керек:

- отандық және әлемдік телевидение, БАҚ, кинематография, театр және өнер нарығындағы тенденцияларының дамуы туралы;
 - әлемдік және отандық өнер тарихы, теориясы ірге тасының қалану концепциясы жайында;
- өнердің әлеуметтік және философиялық тұрғысынан түсіну.

білуі керек:

- алдыңғы қатардағы әлемдік және отандық театр, кинематография, телевидения мен медиа құралдардың даму бағыты жайлы;
- әлемге және Қазақстан Республикасының танымал операторларының шығармашылық ерекшеліктері;
- сабақтас мамандықтардың ерекшелігі;
- театр, кинематография, теледидар және медиа құралдар саласындағы отандық және әлемдік өнер нарығының конъюнктурасы.
- әлемдік мәдениет және білім беру кеңістігінің мәселелері;

қабілетті болуы керек:

- теорияда алған білімді ғылыми, педагогикалық және шығармашылық тұрғыда қолдана алуы;
- әлемдік және отандық кинематографияның, теледидар мен бұқаралық ақпарат құралдарының жетістіктері деңгейінде өнер туындыларын шығармашылықпен жасауға;
- шығармашылық ұжымда креативті орта орнату;
- қызметкерлер мен орындаушылардың шығармашылық даралығын ашуға ықпал ету;
- әлемнің көркемдік және ғылыми қоғамымен белсенді арақатынас орнату;
- отандық өнерді қолдау және дамыту;

- өз мамандығын жетік меңгеру;
- қоршаған ортаның өзгеретін жағдайларына бейімделу;
- креатор-оператордың, ұйымдастырушы-оператордың, зерттеушінің, педагогтың кәсіби функцияларын біріктіру;
- қызметкерлердің шығармашылық, ұйымдастырушылық және ғылыми тапсырмаларды орындауына жұмылдыру;

дағдысы болуы керек:

- идеялық-көркемдік түпкі ойды сапалы жүзеге асыру;
- жоғары көркем және жоғары тиімді аудиовизуалды өнер туындыларын жасау;
- аудиовизуальдік өнердегі жоғарғы эффекті шығармалардың көремендерге белсенді әсер ету;

құзыретті болуы керек:

- мәдениет пен өнер сұрақтарына;
- арт-нарықтың менеджменті және маркетингі сұрақтарында;
- кәсіби өнер салаларының әлеуметтік, экономикалық технологияларының даму сұрақтарына;
- медиа кеңістігі салаларындағы сұрақтарына;
- ғылыми зерттеу және педогогикалық қызмет жайында;
- дағдарыстық құбылыстар мен деструктивті жағдайларды жеңу;
- өзгерістер мен белгісіздіктер жағдайында оңтайлы шешімдер қабылдау.

Қабылдау емтиханы ББТ М032 Аудиовизуалды өнер және медиа өндіріс/7М02181 Операторлық өнер магистратура мамандығы бойынша қабылдау емтихандарын жүргізу туралы Ережеге сәйкес ауызша түрде өткізіледі.

II. Пәннің атауы және олардың негізгі бөлімдері

1.«Оператор шеберлігі»

1. Киновидеокадр тұжырымдамасы. Кадр құру схемалары
2. Операторлық өнерде экрандық бейнені қалыптастыру.
3. Композицияның бейнелеу құралдары.
4. Сюжеттік маңызды композициялық орталықты құру заңдылықтары.
5. Бейненің масштабының тұжырымдамасы. Бейненің кадрдағы көлемі.
6. Панорама және қозғалыс түсірілімі, перспектива, тереңдігі және кадр композициясы.
7. Түсірілім нүктесінің тұжырымдамасы. Ракурс.
8. Бейненің оптикалық суретінің принципі.
9. Деректі кинематографтың көркемдік ерекшеліктері.
10. Жарықтың кадрдағы шешімі. Жарықтың тональды және жарық пен көлеңкелік шешімі.
11. Түске қойылатын талаптар. Кадрдің колориті.
12. Жарықтандырудың экрандағы бейнеге әсері.
13. Кадр композицияның жарық түсуіне байланысты өзгерту принциптері.
14. «Жасырын камерамен» түсіру ерекшеліктері.
15. Экран өнерінің жанрлары және олардың киноның бейнелеу эстетикасына әсері.
16. Кадрды экспонометриялық бақылауға қойылатын талаптар.
17. Көп камералық түсірілімдердің әдістері.
18. Идеяны экрандық бейненің көрінетін түрінде жүзеге асыру.
19. Көру ауқымы мен бейне көлемі.
20. Операторлық өнердегі бейнені түрлендіру мүмкіндіктері.
21. Репортаждық түсірілім тұжырымдамасы.
22. Қолмен динамикалық түсіру заңдылықтары.
23. Телевидения үшін деректі материалдарды түсірудің ерекшелігі.
24. Түс температурасының принципі.
25. Қосалқы операторлық техникаға қойылатын талаптар.
26. Табиғи интерьерде түсіруге қойылатын талаптар.
27. «Күндіз түндегідей етіп түсіру» тұжырымдамасы.
28. Жасанды жарықпен сұхбат түсірудің ерекшеліктері.
29. Павильонда түсіру тұжырымдамасы.
30. Оператор мен режиссердің бірлескен жұмысын талдау.

2. «Кинооператор өнері»

1. Экран мәдениеті және аудиовизуальді коммуникациялар.
2. Көп камералы түсірілімнің тұжырымдамалық принциптері.
3. Кадрдың ішкі монтажы. Жоспар –эпизод.
4. Документализмнің ойын жанрына әсері.
5. Көп камералы түсіру принциптері.

6. Оператордың нақты жұмысында шығармашылық процесін автоматтандыру.
7. Телешоуларды, реалити-шоуларды және спортты түсіру ерекшеліктері.
8. Хромакейдегі түсірілім. Түстік рир-проекция.
9. Музыкалық бейнелер мен жарнамаларды түсіру принциптері.
10. Қазіргі заманғы операторлық өнерді жаңғырту.
11. Ғылыми кинематографтың тұжырымдамасы.
12. Ғылыми-көпшілік фильмдердің жасалу эволюциясы.
13. Арнайы түсірілім туралы түсінік.
14. Экран журналистикасындағы идеялық-көркемдік міндеттер мен техникалық құралдардың әсері.
15. Қозғалыс камерасы туралы түсінік.
16. Шығармашылық топ пен техникалық персоналдың функцияларын талдау.
17. Экрандық шығармалар жасаудың көркемдік-идеялық әсері.
18. Қазіргі заманғы шетелдік фильмдердегі оператордың шеберлігі.
19. Ұлттық кино мен телевидениенің даму болашағы.
20. Композицияны соңғы технологиямен өзгерту.
21. Тарихи ізденістерді кеңейту үшін кино-фотокұжаттарды тарту қажеттілігінде зерттеудің өзектілігі.
22. Кино және телевидениедегі композициялық динамика.
23. Оптиканың көмегімен кадр құрылысын өзгерту.
24. Көркемдік процестерді зерттеу.
25. Репортаждық түсірілімдегі композицияның ерекшеліктері.
26. Жылдам қозғалатын заттардың композициясын құрастыру.
27. Мизансценаның принциптері, камера қозғалысы мен композициялық шешімдерді пайдалану.
28. Ұрыс көріністерін түсіру ерекшеліктері.
29. Су астындағы түсірілімге арналған композициялық шешім.

3. «Кино жарығы»

1. Үнсіз фильм кезеңіндегі жарықтандыру техникасы.
2. Оператордың көркемдік шешімдеріндегі жарықтандырудың өзектілігі.
3. Жарықтандыру жүйелерінің функциялары.
4. Актерлік көріністерді жарықтандыру, көлемдік-пластикалық нысандарды анықтау, портреттік жарықтандыру принциптері.
5. Декорацияны жарықтандыру, архитектуралы-кеңістіктегі формалар мен перспективаны анықтау.
6. Кадр композициясының жарық-тоналды және жарық-көлеңкелік шешімдерінің мүмкіндіктері.
7. Табиғи жарықтандыруды қолдану мүмкіндіктері.

8. «Күндіз түндегідей түсіру» түсірілімдерін жарықтандыру талаптары.
9. Жарық аз жағдайда актерлік сахналарды түсіру мәселелері.
10. Оқиғаларды түсіру кезіндегі жарықтандыру талаптары.
11. Нысандық анимацияны түсіру кезіндегі жарықтандыру принциптері.
12. Шектеулі кеңістікте жарықтандыру.
13. Музыкалық шоулар мен музыкалық бейнелерді әсерлі жарықтандыру аспектілері.
14. Заманауи жарықтандыру жабдықтарына қойылатын талаптар.
15. Динамикалық пленканы жарықтандыру мәселелері.
16. Жарық беретін құрылғыдардың түстік температурасын анықтау.
17. Табиғи интерьердегі актерлік көріністерді жарықтандыру принциптері.
18. Шектеулі кеңістіктегі актерлік сахналарды жарықтандыру ерекшеліктері.
19. Кадрдың драматургиясындағы жарықтың ролі.
20. Прецизиялық жарықтандыру принципі.
21. Павильондағы актерлық көріністерді түсіру кезіндегі жарық схемасы.
22. Аралас жарықтандыру кезінде түсіру мәселелері.
23. Әр түрлі жарықтандырылған жағдайдағы түстік температураны бақылау.
24. Табиғи ортадағы шайқас түсірілімдеріндегі заманауи жарықтандыру әдістері.
25. Павильон мен табиғи ортадағы түсірілімдерде әсерлі жарықфильтрлерін пайдалану.
26. Кадр драматургиясының ақ-қара екпінін қабылдау.
27. Компенсационды жарықфильтрлері және оның пайдалану аясы.
28. Актерлік сахналарды түсіру кезінде павильондағы жарықтандыруды орнатудың бағдарламалау жүйесі.
29. Табиғи ортада деректі интервью түсірілімдерін жарықтандыру.
30. Павильонда және интерьерде актерлік көріністерді түсіру кезінде "негізгі жарықты" сақтау жүйесі.

III. Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Медынский, С.Е. Оператор: Пространство. : Учебное пособие для студентов вуза / С.Е. Медынский.- М.: Аспект Пресс, 2011.- 111 с.
2. Волынец, М.М. Профессия: оператор / М.М. Волынец.- М.: Аспект Пресс, 2012.- 184 с.
3. Оуэнс, Д. Телевизионное производство / Джим Оуэнс, Джеральд Миллерсон; пер с англ Л.С. Волковой.- 15-е изд.- М.: ГИТР, 2012.- 424 с.

4. Оуэнс, Д. Телевизионное спортивное производство : Учебное пособие / Джим Оуэнс; ред. Похоменкова С.- М.: ГИТР, 2013.- 276 с.
5. Бермингэм, А. Освещение на телевидении / Алан Бермингэм; пер сангл Шматрикова Е.Г.ред. Макоевеева.- М.: ГИТР, 2006.- 335 с
6. Косай, Р. Внутрикадровый монтаж в мировом и казахстанском кинематографе: Учебно-методическое пособие / Ринат Косай.- Алматы: КазНАИ им.Т.Жургенова, 2014.- 28 с.
7. Уорд, П. Композиция кадра в кино и на телевидении / Питер Уорд; перс англ.Д.М. Демуровой, под ред. Ждановой С.И.- М.: ГИТР, 2005.- 196 с.
8. Уорд, П. Совмещение профессий на телевизионном производстве / Питер Уорд, Алан Бермигэм, Уэрри Крис.- М.: ГИТР, 2013.- 552 с.
9. Бордуэлл, Д. Кино өнеріне кіріспе / Д. Бордуэлл, К. Томпсон, Д. Смит; Аудармашылар: Ибраимова М.С., Кенжебаева Ұ.Е., Әлжан А.Қ.- 11-ші басылым.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 728 б.
- 10.Медынский, С.Е. Оператор: Пространство. : Учебное пособие для студентов вуза / С.Е. Медынский.- М.: Аспект Пресс, 2011.- 111 с.
- 11.Беленьский, И. История кино: Киносъемки, кинопромышленность, киноискусство / Игорь Беленьский.- М: Альпина Пабlishер, 2020.- 405 с
- 12.Фрейлих, С.И. Теория кино: от Эйзенштейна до Тарковского : Учебник / С.И. Фрейлих.- М.: Академический проект, 2015.- 512 с.